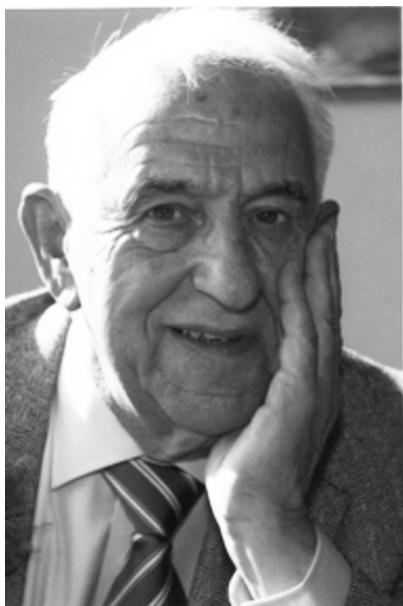

F. Goffree

De aanloop

Op 16 juni 2011 is hij overleden, mijn goede vriend en collega Huub Jansen. Hij is geboren in Den Helder, 28 februari 1933, als enige jongen in een gezin met zes kinderen. Hij voelde zich een Amsterdammer, want het grootste deel van zijn jeugd bracht hij door in de hoofdstad. Huub deed HBS-B op het Ignatius College en ging vervolgens naar de Gemeentelijke Kweekschool, waar naast (weer) wiskunde ook rekenkunde werd onderwezen. Van rekendidactiek was toen nog geen sprake, maar hij werd natuurlijk toch benoemd als onderwijzer in Amsterdam, op Kattenburg.

Huub is omstreeks die tijd nog ruim een jaar terug geweest in Den Helder, om zijn dienstplicht te vervullen, en wel bij de marine. Volgens zijn oudste zuster liep hij in die tijd trots rond in zijn mooie uniform. Die indruk versterkte Huub zelf in zijn latere verhalen over die tijd. Het mag wel gezegd worden dat Huub een getalenteerde verhalenverteller was. Met zijn mooie donkere stem en fraaie dictie wist hij velen te boeien, kinderen en volwassenen, professioneel en ver daarbuiten. Als onderwijzer studeerde hij door, na de hoofdkunde wis-

kunde i.o., vervolgens de wiskundeakten mo-A en mo-B. Hiermee was hij eerstegraads bevoegd en in feite de ideale leraar 'rekenen' op de kweekschool, mede vanwege zijn ervaringen in het basisonderwijs. Hij wordt dan ook benoemd tot rekendocent, op zijn oude kweekschool en hernieuwt daar de kennismaking met onder meer Dik Oort (rekenen) en Cor Bevelander (pedagogiek). Inmiddels was sinds de ('nieuwe') Kweekschoolwet (1952) het programma essentieel veranderd. Huub ging geen rekenkunde, maar rekendidactiek onderwijzen.

Wiskobas

Na verloop van tijd had Huub het schijnbaar wel gezien op de Gemeentelijke Kweekschool, na 1969 de Bouman Academie. Op het moment dat zijn naam genoemd wordt voor een plaats in het Wiskobasteam, is hij adjunct-directeur op de Rijkskweekschool (Rijks Pedagogische Academie) in Utrecht. Huub hoeft er niet lang over na te denken en na de zomervakantie van 1971 hoort hij ook bij Wiskobas. Hij gaat, zo zal hij later verhalen, de mooiste tijd in zijn professionele bestaan tegemoet.

De eerste blijk van zijn aanwezigheid in Wiskobas treft men in de eerste jaargang van het 'Wiskobas Bulletin'. Huub begint daar op bladzijde 255 met zijn rubriek 'Problematika' en presenteert 'het parkeerprobleem'. Zijn stukje staat temidden van bijdragen van onder meer H. Freudenthal, F. van der Blij, Henk Meijer, Rob de Jong, Hans ter Heege, Jan van den Brink, Ed de Moor, Johan van Bruggen en Dik Oort. Een illustere gezelschap, van elk zullen we nog veel horen in de volgende jaren. Huub kon ook over hen later hele verhalen vertellen. Degenen die de verhalen van Huub uit ervaring kennen, hebben allen één herinnering gemeen: Als je dacht dat het (vrij lange) verhaal tot een eind gekomen was, stak Huub een wijsvinger naar voren en zei: '... en het aardige is ...' om er vervolgens een nieuw verhaal aan vast te knopen.

Huub en ondergetekende 'deden' in het team de Pedagogische Academie. Dat hield in dat we volgens twee hoofdlijnen werkten: Het ontwerpen van leermateriaal voor het vak 'Wiskunde en Didactiek' op de PA, geënt op het nieuwe materiaal dat Wiskobas ontwikkelde voor de

basisschool (PA-blokken), en het voorbereiden, organiseren en uitvoeren van jaarlijkse PA-conferenties voor wiskunde en didactiek-docenten en een aantal van hun pedagogiek-collega's. Ons beider streven was het Wiskobasmateriaal (voor de basisschool) zo te bewerken dat de studenten de beoogde wiskunde op hun eigen niveau konden beleven, als instap in de didactiek.

Toen bijvoorbeeld het idee van Jan van den Brink, 'Bouwen met Blokjes' was uitgewerkt in werkbladen en lesactiviteiten, bedachten Huub en ik een kerktoren van blokken met meetkundige opdrachten, bijvoorbeeld het tekenen van visierlijnen en het construeren van schaduwen. We introduceerden ook een koster, om het meetkundewerk ook onder woorden te kunnen laten brengen. Huub wilde 'het' nog realistischer en we gingen samen op pad in Gorinchem, langs een aantal tijdelijk opgestelde kunstwerken opgebouwd uit kuben en palen. Ook bezochten we het Planetarium van Eise Eisinga in Franeker. Dit laatste 'uitje' ontlokte aan Huub de verzuchting: 'Wat is leerplanontwikkelen toch een mooi vak.' Zo kwam het PA-blok 'Kijken, doen, denken en zien' (meetkunde) tot stand.

In 1975 begonnen we op de Pedagogische Academie Juliana van Stolberg in Gorinchem met het uitproberen van onze PA-blokken. Huub voelde zich weer in zijn element. Hij was een geëngageerd PA-docent en genoot van zijn interactieve lesaanpak. Aanwezig waren behalve mijn persoon de Gorkumse PA-docenten Jan Keijne en Jan Bosch, en onze 'eigen' professor Freudenthal. Huubs enthousiaste lesgeven werd nu praktisch doorgeleefd door de docenten, visionair en constructief besproken door de professor en dit alles door mij in dienst gesteld van een verbeterde versie.

Op deze manier groeide met het aantal blokken voor de PA tegelijkertijd onze kennis en vaardigheid van het ontwerpen en redigeren. Maar ook onze vriendschap groeide. Huub en ik werden echte maatjes.

Huub werd ook een trouwe bezoeker van de grote internationale conferenties, door ICME eens in de vier jaar georganiseerd. Ik herinner me de eerste, in Exeter 1972. Het hele Wiskobasteam ging op stap. Huub nam ook een voetbal mee, en zelfs daarmee trok Wiskobas in het Verenigd Koninkrijk de aandacht. Huub en ik gingen ook naar een conferentie van de 'Commission Internationale pour l'Etude et l'Amélioration de l'Enseignement des Mathématiques' (CIEAEM) in Bordeaux. We hadden KJK op KANS, een Wiskobas/NOT-project voor toeval en kansrekening op de basisschool, bij ons. En een videoband waarop professor Freudenthal daarover vertelde. We overleefden maar net de aanvallen van Frédérique en George Papy, die het principieel altijd oneens waren met Freudenthal. Trouwens, tijdens deze conferentie waren Huub en ik ook druk bezig met de inhoud en organisatie van een komende PA-conferentie...

Een van de PA-conferenties was Huub in het bijzonder op het lijf geschreven, het was die van 1976 met als centraal thema 'de stage'. De PA in Gorcum leverde twintig vierdejaarsstudenten; basisscholen in Egmond aan Zee stelden ongeveer tachtig leerlingen beschikbaar. Elk groepje van drie à vier PA-docenten kreeg één student en vier leerlingen toegewezen. De student werd 's morgens begeleid bij het voorbereiden van een leergesprek met de kinderen. 's Middags werd het leergesprek gehouden en achteraf besproken. Het werd een happening en Huub en ik maakten in de weken daarna enthousiast het verslag: 'Twintig gevallen van stagebegeleiding'.

Als het tegen 1981 loopt, komt het omstreden eind van het Wiskobaproject in zicht. Er wordt actie gevoerd, er komen veel sympathiebetuigingen uit het buitenland. Op de werkplek hangt een vreemde sfeer, maar iedereen gaat gewoon door met het werk. Zo ook Huub: een laatste conferentie, een laatste hand aan PA-blokken voor eerstejaars. En op 14 september 1979 treedt hij, met Edu Wijdeveld, op als mijn paranimf.

De afloop

Na 1 januari 1981 gaat ieder zijn eigen weg. Huub vindt werk op bestuurlijk niveau in Amsterdam, onder andere voor het beroepsonderwijs en in het Nutsseminarium voor Pedagogiek, waar hij trouwens ook rekenlessen geeft aan de pedagogiekstudenten. Toch weer rekenen dus.

Aan het eind van de jaren tachtig verschijnt er een publicatie van zijn hand (samen met Henk Sissing): 'De zevensprong in Egmond aan Zee, een verslag van de eerste IBO-conferentie voor rekenen en wiskunde'. Huub is dan namelijk secretaris van de VALO Wiskunde en Informatica. (VALO staat voor VeldAdvisering Leerplan-Ontwikkeling). Hij organiseert weer conferenties, houdt zich bezig met het nieuwe vak 'burgerinformatica' en de ontwikkelingen met betrekking tot computers 'vóór' het onderwijs en computers 'in' het onderwijs.

Als hij zich beweegt op het terrein van de volwasseneducatie, ontmoeten we elkaar weer professioneel. We houden ons dan bezig met rekenen in de basiseducatie en natuurlijk met de vraag wat realistisch reken-wiskunde-onderwijs daarvoor kan betekenen.

Huub trekt ook het land in om leraren basisonderwijs te interviewen en komt dan terug met prachtige verhalen die in het tijdschrift 'Willem Bartjens' worden gepubliceerd. Gezamenlijk publiceren wij 'Nanda, lerares wiskunde' (VALO, 1989) en werken weer samen in het PUIK-project aan het pabo-programma voor Rekenen-Wiskunde & Didactiek (1991-1995). Huub is er ook bij als de PUIK-projectgroep naar de Verenigde Staten gaat om materiaal en standaards ter discussie te stellen. Een kolfje naar zijn hand is het 'Bolleboos-project', waarin materiaal ontwik-

keld moet worden voor (hoog)begaafde rekenaars op de basisschool. Hij ontwerpt de module 'Wiskunde in de Sport'. En wekelijks is Huub in Baarn bij uitgeverij Bekadidact. Er wordt een nieuwe reken-wiskundemethode ontwikkeld. Huub adviseert en bedacht de naam: 'Wis en Reken'.

Maar bij al dit ontwikkelwerk blijft, ook na de Wiskobas-tijd, zijn belangstelling voor kinderen het grootst. Hij mag ze graag observeren tijdens wiskundige activiteiten, vindt 't het mooist om met ze samen te werken, kan als de

beste moeilijke onderwerpen uitleggen en schroomt er niet voor om ze bij tijd en wijle uit te dagen. (Tijdens het werken aan 'tijd' vraagt Huub: 'Wat denk je, zouden de Romeinen een paar profvoetballers kennen?'). En in zijn 'schaarse' vrije tijd gaf hij op een basisschool in Maarssen, zijn voorlaatste woonplaats, jarenlang schaaklessen, met groot succes.

Huub was een warm mens en een fijne collega. Ik beschouw het als een voorrecht hem de afgelopen veertig jaar van zo nabij te hebben meegemaakt.